ĢENERĀLADVOKĀTA L. A. HĒLHUDA [*L. A. GEELHOED*] SECINĀJUMI,

sniegti 2006. gada 1. jūnijā [1]

I — Ievads

1. Ar šo prasību, kas iesniegta saskaņā ar EKL 230. pantu, Eiropas Parlaments lūdz atcelt Regulu Nr. 1223/2004 [2], kas Slovēnijai nosaka pagaidu atkāpi attiecībā uz atsevišķu Regulas Nr. 1228/2003 [3] noteikumu piemērošanu. Prasība ir pamatota ar to, ka Regula Nr. 1223/2004 tika nepareizi pamatota ar 2003. gada 16. aprīļa pievienošanās akta [4] 57. pantu. Paralēli šai prasībai Eiropas Parlaments iesniedza līdzīgu prasību pret Padomi attiecībā uz pagaidu atkāpes noteikšanu Igaunijai, pamatojoties uz to pašu normu [5]. Mani secinājumi tajā lietā un mani secinājumi šajā lietā tiks sniegti vienlaicīgi.

2. Turpmākajā sadaļā citēšu vienīgi atbilstošās Pievienošanās akta procesuālās normas. Pārējās, materiālās normas par atkāpi kā tādu tiks aprakstītas III sadaļā, kurā ir izklāstīta prāvas priekšvēsture.

II — Atbilstošās tiesību normas

3. Eiropas Parlamenta prasība attiecas uz pareizu Pievienošanās akta 57. panta interpretāciju. Šī norma paredz:

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

2 — Padomes 2004. gada 28. jūnija Regula (EK) Nr. 1223/2004, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1228/2003 attiecībā uz dienu, no kuras Slovēnijai piemēro konkrētus noteikumus (OV L 233, 3. lpp., turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1223/2004" vai "apstrīdētā regula").

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija Regula (EK) Nr. 1228/2003 par nosacījumiem attiecībā uz pieeju tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā (OV L 176, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1228/2003")

4 — 2003. gada 16. aprīļa Akts par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV L 236, 33. lpp.; turpmāk tekstā — "Pievienošanās akts").

5 — Lieta C-413/04 Eiropas Parlaments/Padome, ko vēl izskata Tiesa.

"1. Ja pirms pievienošanās pieņemtajos iestāžu aktos ir vajadzīgi grozījumi sakarā ar pievienošanos un ja vajadzīgie pielāgojumi nav paredzēti šajā Aktā vai tā pielikumos, tad šādus pielāgojumus veic atbilstīgi šā panta 2. punktā paredzētajai procedūrai. Šādi pielāgojumi stājas spēkā no pievienošanās dienas.

2. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu pēc Komisijas priekšlikuma vai arī Komisija atkarībā no tā, kura no šīm abām iestādēm pieņēmusi sākotnējo aktu, šajā nolūkā izstrādā vajadzīgos tekstus."

4. Lai Pievienošanās akta 57. pantu izvērtētu, ņemot vērā pareizu kontekstu, ir jācitē Pievienošanās akta 55. pants, kas paredz:

"Pēc kādas jaunās dalībvalsts pamatota lūguma Padome ar vienprātīgu lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma var līdz 2004. gada 1. maijam veikt pasākumus, kas paredz pagaidu atkāpes no iestāžu aktiem, kuri pieņemti laikposmā no 2002. gada 1. novembra līdz Pievienošanās līguma parakstīšanas dienai."

5. Tāpat jāatsaucas uz informācijas apmaiņas un apspriešanās procedūru, kas noteikta vēstuļu apmaiņā starp Eiropas Savienību un jaunajām dalībvalstīm, kas savukārt ir ietverta Pievienošanās līguma Nobeiguma akta pielikumā. Saskaņā ar šo procedūru tika panākta vienošanās, ka Eiropas iestādes pienācīgi informēs dalībvalstis, kas pievienosies, par jebkuru priekšlikumu, paziņojumu, ieteikumu vai iniciatīvu, kuras rezultātā Eiropas Savienības iestādes varētu pieņemt lēmumus. Pamatojoties uz dalībvalsts, kas pievienosies, pamatotu lūgumu, kurā izklāstītas tās kā Eiropas Savienības topošās dalībvalsts intereses, apspriedes par šādu lēmumu var notikt tādas pagaidu komitejas ietvaros, kuras sastāvā ir Eiropas Savienības un topošo dalībvalstu pārstāvji. Ja pēc apspriedes joprojām pastāv nopietnas grūtības, jautājumu var izskatīt ministru līmenī, pamatojoties uz topošās dalībvalsts lūgumu.

III — Prāvas priekšvēsture

6. Kā izriet no 2003. gada 26. jūnijā saskaņā ar EKL 95. pantu pieņemtās Regulas Nr. 1228/2003 1. panta, tās mērķis ir noteikt taisnīgus noteikumus elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībai, tādējādi veicinot konkurenci elektroenerģijas iekšējā tirgū un ņemot vērā valstu un reģionālo tirgu īpatnības. Sistēma *inter alia* ietver saskaņotu principu noteikšanu attiecībā uz pieejamās starpsavienojumu jaudas piešķiršanu valstu pārvades

sistēmās. Regulas 6. panta 1. punkts paredz vispārējus principus elektrotīklu sastrēgumu problēmu risināšanai un ir formulēts šādi:

"Elektrotīklu sastrēgumu problēmas risina ar nediskriminējošiem, uz tirgu balstītiem risinājumiem, kuri sniedz efektīvus ekonomiskos signālus tirgus dalībniekiem un iesaistītajiem pārvades sistēmu operatoriem. Elektrotīklu sastrēgumu problēmas vispirms risina ar metodēm, kas nav balstītas uz darījumiem, t.i., metodēm, kurās nav ietverta izvēle starp atsevišķu tirgus dalībnieku līgumiem."

"Sastrēguma" jēdziens ir definēts Regulas Nr. 1228/2003 2. panta 2. punkta c) apakšpunktā kā "situācija, kurā starpsavienojums, kas savieno valsts(-u) pārvades tīklus, nevar pārvadīt visas fiziskās elektroenerģijas plūsmas, kas rodas tirgus dalībnieku pieprasītās starptautiskās tirdzniecības rezultātā, jo nepietiek jaudu attiecīgajos starpsavienojumos un/vai valstu pārvades sistēmās". Detalizēti noteikumi par Regulas Nr. 1228/2003 6. panta 1. punkta īstenošanu ir paredzēti šīs regulas pielikumā ietverto "Pamatnostādņu par valstu elektrosistēmu starpsavienojumu pieejamās pārvades jaudas piešķiršanu un pārvaldīšanu" sadaļas "Vispārīgie noteikumi" 1.–4. noteikumā [6]. Regulas Nr. 1228/2003 piemērošana uzsākta 2004. gada 1. jūlijā (Regulas 15. pants).

7. Informācijas apmaiņas un apspriešanās procedūrā uzzinājusi par Komisijas priekšlikumu, pamatojoties uz kuru tika pieņemta Regula Nr. 1228/2003, Slovēnijas Republika ar 2003. gada 23. jūnija vēstuli informēja Komisiju par grūtībām, ko tā paredz Regulas Nr. 1228/2003 īstenošanā. Sistēmu, ko tā izmanto sastrēgumu problēmu risināšanai starpsavienojumos ar Austriju un Itāliju, nevar uzskatīt par nediskriminējošu vai balstītu uz tirgu, kā to prasa Regula. Saskaņā ar šo sistēmu sastrēguma gadījumā pieejamā jauda pieprasītājiem tiek piešķirta bez maksas un proporcionāli. Tiesīgie pieprasītāji ir Slovēnijas patērētāji (pierobežā ar Austriju) un Slovēnijas elektroenerģijas ražotāji (pie-

6 — "1. Sastrēgumu pārvaldības metode(-es), ko īsteno dalībvalstis, risina īstermiņa sastrēguma problēmu uz tirgu balstītā, ekonomiski efektīvā veidā, vienlaicīgi īstajās vietās sniedzot signālus vai stimulējot efektīvākus ieguldījumus tīklos un elektroenerģijas ražošanā. 2. [Pārvades sistēmu operatori] vai, ja vajadzīgs, dalībvalstis nosaka nediskriminējošus un pārredzamus standartus, kuros aprakstīts, kādas sastrēguma pārvaldības metodes un kādos apstākļos tie piemēros. Šos standartus kopā ar drošības standartiem apraksta publiski pieejamos dokumentos. 3. Atšķirīgu pieeju dažādiem pārrobežu darījumu tipiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir fiziski divpusējie līgumi vai cenas piedāvājumi ārvalstīs organizētajos tirgos, ierobežo līdz minimumam, kad izstrādā īpašu metožu noteikumus par sastrēgumu pārvaldību. Metodei par ierobežotu pārvades jaudu piešķiršanu jābūt pārredzamai. Atšķirīgas pieejas darījumiem gadījumos jāparāda, ka tā neizkropļo vai neaizkavē konkurences attīstību. 4. Cenu signāli, kurus sniedz sastrēgumu pārvaldības sistēmas, ir tieši atkarīgi."

robežā ar Itāliju), kas pieprasa vismaz 1 MW (kas *de facto* izslēdz mazos patērētājus, it īpaši mājsaimniecības).

8. Runājot par starpsavienojumu ar Austriju, Slovēnija norāda, ka proporcionāla piešķiršana radījusi situāciju, ka jauda tiek piešķirta lieliem, rūpnieciski energointensīviem patērētājiem valsts ziemeļos, it īpaši alumīnija un tērauda ražotājiem. Ja jauda tiktu piešķirta, pamatojoties uz tirgus mehānismu, šo uzņēmumu ražošanas izmaksas pieaugtu, kas tos īstermiņā padarītu konkurētnespējīgus un apdraudētu patlaban īstenojamo restrukturizācijas procesa beigu posmu. Runājot par starpsavienojumu ar Itāliju, proporcionāla [jaudas] piešķiršana ļauj Slovēnijas elektroenerģijas ražotājiem daļu savas produkcijas pārdot Itālijas tirgū un gūt labumu no augstāka elektroenerģijas cenu līmeņa Itālijā. Ja jauda vairs netiktu piešķirta bez maksas, bet par tirgus cenām, papildizmaksas tuvotos pašreizējai cenu starpībai Itālijas un Slovēnijas tirgū. It īpaši vienam ražotājam — lielākajam elektroenerģijas ražotājam Slovēnijā — jāsedz lielas izmaksas, ko rada ieguldījumi vides aizsardzībā, kas jāveic, lai izpildītu *acquis communautaire* [7].

7 — Komisijas priekšlikuma (COM(2004) 309 galīgā redakcija) paskaidrojuma raksta 2. punkts.

9. Tādēļ Slovēnija lūdza Komisiju saskaņā ar Pievienošanās akta 57. pantu tai piešķirt pārejas periodu līdz 2007. gada 1. jūlijam, lai tā varētu pilnībā īstenot Regulu Nr. 1228/2003.

10. Tad Komisija, pamatojoties uz EKL 95. pantu, izstrādāja priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai ar mērķi grozīt Regulu Nr. 1228/2003 tādējādi, ka Slovēnijai līdz 2007. gada 1. jūlijam tiktu piešķirts pārejas periods attiecībā uz šīs regulas 6. panta 1. punkta un šīs regulas pielikumā ietverto pamatnostādņu sadaļas "Vispārīgie noteikumi" 1.–4. noteikuma piemērošanu. Tā rezultātā Padome, pamatojoties uz Pievienošanās akta 57. pantu, nevis uz EKL 95. pantu, pieņēma Regulu Nr. 1223/2004. Regulas Nr. 1223/2004 1. pants paredz, ka Regulas Nr. 1228/2003 15. pants jāpapildina ar šādu daļu:

"Attiecībā uz Slovēnijas savstarpējiem savienojumiem ar kaimiņu dalībvalstīm pielikuma 6. panta 1. punkts, kā arī nodaļas "Vispārēji jautājumi" 1.–4. punkts ir spēkā no 2007. gada 1. jūlija. Šī panta daļa attiecas tikai uz to savstarpējā savienojuma pārvades jaudu, ko piešķīris Slovēnijas pārvades sistēmas operators, un tikai tiktāl, ciktāl šī pārvades jauda nepārsniedz pusi no visas pieejamās savstarpējā savienojuma pārvades jaudas."

11. Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam adresētajā 2004. gada 9. jūlija vēstulē Padomes ģenerālsekretārs norādīja, ka Padome ir nolēmusi pamatot regulu ar Pievienošanās akta 57. pantu, jo pastāv cieša saikne starp Komisijas priekšlikumu un Pievienošanās līgumu un ir savlaicīgi jāpielāgo Regula Nr. 1228/2003, t.i., līdz 2004. gada 1. jūlijam, datumam, no kura tā ir jāpiemēro. Pievienošanās akta 57. pants neprasa Eiropas Parlamenta piedalīšanos.

14. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2004. gada 21. decembra rīkojumu Komisijai tika atļauts iestāties lietā Eiropas Parlamenta prasījumu atbalstam.

15. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2005. gada 9. marta rīkojumu Igaunijas Republikai un Polijas Republikai tika atļauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam.

IV — Tiesvedība un prasījumi

12. Prasības pieteikumā, kas saskaņā ar EKL 230. pantu iesniegts 2004. gada 27. septembrī, Eiropas Parlaments lūdz Tiesu:

— atcelt Regulu Nr. 1223/2004;

— piespriest Padomei atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus.

13. Padome lūdz Tiesu

— prasību noraidīt;

— piespriest Eiropas Parlamentam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

16. Eiropas Parlaments, Padome, Komisija un Igaunijas un Polijas valdības mutvārdu argumentus sniedza 2006. gada 15. marta tiesas sēdē. Lietu izskatīja vienā tiesas sēdē ar iepriekš minēto lietu C-413/04.

V — Lietas dalībnieku apsvērumu kopsavilkums

A — *Pirmais atcelšanas pamats: neatbilstošs juridiskais pamats*

1) Eiropas Parlaments, ko atbalsta Komisija

17. Eiropas Parlaments apgalvo, pirmkārt, ka Pievienošanās akta 57. pants nav atbilstošs

Regulas Nr. 1223/2004 pieņemšanas juridiskais pamats. Pēc tā domām, šī regula bija jāpieņem saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru atbilstoši EKL 95. pantam, kā to ir piedāvājusi Komisija. Likumdošanas praksē ir bijuši vairāki pagaidu atkāpju piemēri, kad pagaidu atkāpes tika piešķirtas jaunajām dalībvalstīm saskaņā ar šo normu un EKL 15. pantu, ņemot vērā saimnieciskās attīstības atšķirības. Tas norāda, ka Pievienošanās akta 57. pants paredz procedūru Kopienu tiesību aktu pielāgošanai sakarā ar pievienošanos un to Kopienu aktu piemērošanu jaunajām dalībvalstīm, kuri nav tikuši pielāgoti ar pašu Pievienošanās aktu. Grozījumi, kas pārsniedz šo mērķi, nevar būt pamatoti ar Pievienošanās akta 57. pantu. Šo normu nevar izmantot, lai ieviestu jaunas atkāpes no Kopienu aktiem.

18. Tādas atkāpes no Kopienu aktiem, kuras netika ietvertas pašā Pievienošanās aktā, var būt pamatotas vienīgi ar Pievienošanās akta 55. pantu. Tomēr šī norma ir piemērojama vienīgi tiem Kopienu aktiem, kas tika pieņemti laikā no pievienošanās sarunu noslēguma datuma, t.s. "cut-off" datuma (2002. gada 1. novembris), līdz Pievienošanās līguma parakstīšanas datumam (2003. gada 16. aprīlis). Šīs normas ierobežojošo raksturu pasvītro arī tas, ka tā prasa vienprātīgu lēmumu Padomē. Līdz ar to nav iedomājami, ka Pievienošanās akta 57. pants, kas attiecas tikai uz Kopienu aktu "pielāgojumiem", bet neaprobežojas tikai ar aktiem, kas pieņemti noteiktā periodā un kas jāpieņem ar kvalificētu balsu vairākumu, var tikt izmantots, lai piešķirtu atkāpes no Kopienu aktiem, kas pieņemti pēc Pievienošanās līguma parakstīšanas datuma.

19. Šo interpretāciju apstiprina tas, ka Pievienošanās akta 55. pantam ekvivalenta norma 2005. gada pievienošanās aktā par Bulgārijas un Rumānijas pievienošanās Eiropas Savienībai nosacījumiem [8] Padomei skaidri paredz iespēju piešķirt atkāpes no Kopienu aktiem, kas pieņemti laikposmā no "cut-off" datuma līdz pievienošanās datumam, nevis tikai no "cut-off" datuma līdz parakstīšanas datumam. Tas parāda, ka pirmā minētā iespēja 2003. gada pievienošanās aktā netika paredzēta un ka Pievienošanās akta 57. pants nevar tikt izmantots par atkāpju piešķiršanas pamatu.

20. Tā kā tas, ka jaunās dalībvalstis pilnībā akceptē *acquis communautaire* un pilnībā piemēro Kopienu tiesības, ir pamatprincips attiecībā uz pievienošanos, normas, kas ļauj piešķirt atkāpes, ir jāinterpretē sašaurināti. Šajā sakarā Eiropas Parlaments norāda — lai arī Pievienošanās akta 57. pantā paredzēto "pielāgojumu" mērķis ir atvieglot Kopienu

8 — 2005. gada 25. aprīļa Akts par Bulgārijas Republikas un Rumānijas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV L 157, 203. lpp.).

tiesību piemērošanu jaunajās dalībvalstīs, "atkāpēm" ir pretēja iedarbība — noteiktas Kopienu tiesību normas tās padara uz laiku nepiemērojamas. Tas nozīmē, ka viens no Pievienošanās akta 57. panta kā lemšanas pamata piemērošanas nosacījumiem nav izpildīts.

21. Runājot par Padomes 2004. gada 9. jūlija vēstulē minēto steidzamību, Eiropas Parlaments atzīmē, ka Padome nav tam lūgusi piemērot steidzamības procedūru pēc tam, kad Komisija bija iesniegusi savu priekšlikumu.

22. Savos apsvērumos atbalstot Eiropas Parlamenta prasījumus, Komisija apgalvo, ka Pievienošanās akts paredz konsekventu normu sistēmu attiecībā uz tehnisku pielāgojumu izdarīšanu Kopienu aktos un to jautājumu risināšanu, kas saistīti ar *acquis communautaire* attīstību laikposmā no "cut-off" datuma līdz pievienošanās datumam. Pievienošanās akta 55. pants savā ziņā ir turpinājums pievienošanās sarunām, jo tas jaunajām dalībvalstīm ļauj lūgt atkāpes no aktiem, kas pieņemti laikposmā no "cut-off" datuma līdz parakstīšanas datumam. Pēc parakstīšanas datuma ir piemērojama informācijas apmaiņas un apspriešanās procedūra. Šajā kontekstā jaunajām dalībvalstīm iestādēs ir novērotāja statuss un tās var iesniegt lūgumus piešķirt atkāpes likumdošanas procedūras laikā.

23. Pievienošanās akta 57. pantam un 55. pantam ir atšķirīgi mērķi. Abu normu līdzāspastāvēšana *per se* parāda, ka tās viena otru nevar aizstāt. Pievienošanās akta 57. pants ir paredzēts kā juridiskais pamats, lai veiktu vajadzīgos Kopienu aktu pielāgojumus, kuri ir absolūti nepieciešami pievienošanās sekmēšanai. Turpretī atkāpes šajā sakarā nekad nav absolūti nepieciešamas. Lai arī nepastāv izvēles iespēja attiecībā uz to, vai pielāgojums ir vajadzīgs vai nē, atkāpes prasa izdarīt politisku izvēli. Tas arī izskaidro to, kāpēc Pievienošanās akta 57. pantā ir pietiekams kvalificēts balsu vairākums, bet Pievienošanās akta 55. pants prasa vienprātīgu lēmumu.

24. Ņemot vēra šo abu Pievienošanās akta normu atšķirīgo formulējumu, to lomu un vietu Pievienošanās akta sistēmā un atšķirīgās lēmumu pieņemšanas procedūras, ir skaidrs, ka Pievienošanās akta 57. pants nevar tikt izmantots par pamatu, lai piešķirtu atkāpes no Kopienu aktiem. Pat skatot atsevišķi, Pievienošanās akta 57. pants šim mērķim nevar tikt izmantots, jo "atkāpes" nevar tikt kvalificētas tikai kā "pielāgojumi". Pielāgojumi ir nepieciešami integrācijai, turpretī atkāpes ir dezintegrācijas elements.

25. Komisija norāda — tā kā ne Pievienošanās akta 55. pants, ne 57. pants šajā gadījumā nebija piemērojami, bija jāizmanto parastā

EK līgumā paredzētā likumdošanas procedūra. Tā piebilst, ka šādā kontekstā ir iespējams ņemt vērā topošo dalībvalstu lūgumus par atkāpēm vai arī pretējā gadījumā tās noteikt ar atpakaļejošu spēku pēc pievienošanās.

2) Padome, ko atbalsta Igaunijas un Polijas valdības

26. Padome norāda, ka Pievienošanās akta 55. un 57. pants nav jāinterpretē burtiski, bet gan ņemot vērā to mērķus un kontekstu, kas ir atvieglot jaunu dalībvalstu pievienošanos, tajā pašā laikā garantējot pilnīgu un vienveidīgu Kopienu tiesību piemērošanu no pievienošanās brīža.

27. Pievienošanās akta 55. pants jaunajām dalībvalstīm ļauj pieprasīt pagaidu atkāpes no Kopienu aktiem, kas pieņemti laikposmā no "cut-off" datuma līdz Pievienošanās akta parakstīšanas datumam. Tādējādi tas atspoguļo starptautisko tiesību principu, ka līgumi līdz to parakstīšanai ir sarunu priekšmets. Tāpat tas izskaidro, kāpēc Pievienošanās akta 55. pants prasa, lai atkāpes tiktu formāli pieprasītas un tās piešķirošie lēmumi tiktu pieņemti vienprātīgi. Pēc Pievienošanās akta parakstīšanas Kopienu aktu grozījumus ir pareizāk pieņemt Kopienu likumdošanas ietvaros saskaņā ar Pievienošanās akta 57. pantu.

28. Pievienošanās akta 57. pants ir uzskatāms par *lex specialis* attiecībā pret konkrētajiem EK līguma noteikumiem, kas kalpo par juridisko pamatu, pieņemot Kopienu aktus saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru. Tā mērķis ir paredzēt elastīgu procedūru to aktu pielāgošanai, kuri jāpielāgo pašā Pievienošanās aktā [9]. Padome norāda, ka nekas neliecina par to, ka "pielāgojums" Pievienošanās akta 57. panta izpratnē nevar tikt veikts atkāpes veidā. Šo normu var piemērot Kopienu aktu pielāgošanai, ja ir izpildīti šajā normā paredzētie nosacījumi. Šajā gadījumā Padome atzīmē, ka Regula Nr. 1223/2004 tika pieņemta, lai sakarā ar Slovēnijas pievienošanos Eiropas Savienībai pielāgotu Regulu Nr. 1228/2003, un ka šis pielāgojums netika paredzēts Pievienošanās aktā. Kā norādīts Regulas Nr. 1223/2004 preambulā, bez pārejas perioda tiktu traucēti Slovēnijas energointensīvo uzņēmumu centieni pārstrukturēties un izpildīt elektroenerģijas ražošanai piemērojamā *acquis communautaire* prasības. Līdz ar to tas ir pareizi pamatots ar Pievienošanās akta 57. pantu.

9 — 1997. gada 2. oktobra spriedums lietā C-259/95 Eiropas Parlaments/Padome (*Recueil*, I-5303. lpp., 27. punkts, turpmāk tekstā — arī "spriedums lietā *EHLASS*").

Padome piebilst, ka tās interpretāciju apstiprina agrāka likumdošanas prakse, jo atkāpes tika veiktas saskaņā ar Pievienošanās akta 57. pantam ekvivalentām normām agrākos pievienošanās aktos.

29. Padome norāda, ka nebija iespējams izmantot parasto likumdošanas procedūru, lai piešķirtu Slovēnijas prasīto atkāpi. EK līguma normas nevar izmantot, lai regulētu situāciju attiecībā uz topošajām dalībvalstīm pirms Pievienošanās līguma ratifikācijas. Informācijas apmaiņas un apspriešanās procedūra, kas bija piemērojama pēc Pievienošanās līguma parakstīšanas datuma, atšķīrās no Kopienu iestāžu izmantotās procedūras. Tādējādi Padome uzskata, ka nav bijis iespējams Slovēnijas prasīto atkāpi ietvert Regulā Nr. 1228/2003. To varēja piešķirt tikai atsevišķi, pamatojoties uz attiecīgajiem Pievienošanās akta noteikumiem.

30. Runājot par to, ka 2005. gada pievienošanās aktā par Bulgārijas un Rumānijas pievienošanās nosacījumiem ir ietverta norma, kas *expressis verbis* ļauj piešķirt atkāpes laikposmā no "cut-off" datuma līdz pievienošanās datumam, Padome atzīmē, ka šī norma jāuzskata par esošās situācijas skaidrojumu un tā tika ietverta kā garantija gadījumā, ja Tiesa nepiekristu tās veiktajai Pievienošanās akta 57. panta interpretācijai.

31. Faktiski šo pašu Padomes minēto iemeslu dēļ Igaunijas valdība uzskata, ka Pievienošanās akta 57. pants bija atbilstošs Slovēnijai ar Regulu Nr. 1223/2004 piešķirtās atkāpes juridiskais pamats.

32. Polijas valdība norāda, ka Pievienošanās akta 57. pants jāinterpretē, ņemot vērā Pievienošanās akta mērķi atvieglot jaunu dalībvalstu pievienošanos un dalībvalstu solidaritātes un lojalitātes principus. Tas nozīmē, ka ir jābūt iespējai piešķirt pagaidu atkāpes no Kopienu aktiem, kas pieņemti pēc Pievienošanās akta parakstīšanas datuma, ja šāda akta tūlītēja stāšanās spēkā ar pievienošanās brīdi nebūtu iespējama vai jaunajai dalībvalstij radītu nopietnas sociālas un ekonomiskas sekas. Iespēju paredzēt pārejas periodus attiecībā uz Kopienu aktiem, kas pieņemti pēc parakstīšanas datuma, Eiropas Parlamenta aizstāvētā interpretācija padarītu neiespējamu. Tas grautu topošo dalībvalstu autonomiju, kas būtu pretrunā starptautisko tiesību principam par valstu vienlīdzību. Polijas valdība šaubās, vai vajadzīgās atkāpes var tikt piešķirtas, pamatojoties uz EKL 95. pantu, kura pamatmērķis ir novērst aprites brīvības ierobežojumus un konkurences traucējumus [10].

10 — 2002. gada 10. decembra spriedums lietā C-491/01 *British American Tobacco (Investments)* un *Imperial Tobacco* (*Recueil*, I-11453. lpp., 60. un 61. punkts).

B — *Otrais atcelšanas pamats: nepietiekams pamatojums*

33. Izvirzot otro Regulas Nr. 1223/2004 atcelšanas pamatu, Eiropas Parlaments apgalvo, ka šai regulai nav norādīts pietiekams pamatojums, jo pamatojums Pievienošanās akta 57. panta — un nevis Komisijas priekšlikumā piedāvāto normu — izmantošanai par juridisko pamatu nav nekādā veidā izsecināms no apstrīdētās regulas preambulas apsvērumiem. Iemesli šī juridiskā pamata izvēlei, kas izklāstīti Padomes ģenerālsekretāra vēstulē, kas adresēta Eiropas Parlamenta priekšsēdētājam, nevar tikt uzskatīti par pamatojumu EKL 253. panta izpratnē. Katrā ziņā Padome Eiropas Parlamentam nav lūgusi piemērot steidzamības procedūru, pieņemot apstrīdēto regulu.

34. Padome, ko atbalsta Igaunijas valdība, atbild, ka pietiek, ka akta juridisko pamatu nepārprotami atspoguļo šī akta saturs, un detalizētāki iemesli šī pamata izvēlei nav jāsniedz. Tas, ka Padome izmanto citu — nevis Komisijas piedāvāto — juridisko pamatu, īpaši nav jāpaskaidro. Katrā ziņā apstrīdētās regulas preambulā ir skaidri izklāstīti iemesli, kas ir Slovēnijai Regulas Nr. 1228/2003 piemērošanai piešķirtā pārejas perioda pamatā.

C — *Sprieduma seku ierobežošana laikā atcelšanas gadījumā*

35. Tā kā ir jāizvairās no Slovēnijas elektroenerģijas nozares tirgus dalībnieku, investoru un darbinieku nonākšanas nenoteiktības situācijā, Padome, ko atbalsta Igaunijas valdība, lūdz Tiesu saskaņā ar EKL 231. panta otro daļu Eiropas Parlamenta prasības apmierināšanas gadījumā saglabāt Regulas Nr. 1223/2004 sekas līdz jaunas, to aizstājošas regulas pieņemšanas brīdim.

36. Arī Komisija piekrīt Padomes lūgumam, norādot, ka apstrīdētās regulas atcelšana vien Slovēniju nostādītu tāda Kopienu tiesību pārkāpuma situācijā, par ko tā nav atbildīga.

37. Eiropas Parlaments apgalvo, ka tā prasība neattiecas uz jautājumu, vai Slovēnijai piešķirtā atkāpe ir pamatota, bet ar to tiek apstrīdēts vienīgi apstrīdētās regulas juridiskais pamats. Līdz ar to tas neuzskata par nepieciešamu paust nostāju par Padomes lūgumu.

VI — Vērtējums

A — *Pirmais prettiesiskuma pamats: Pievienošanās akta 57. pants kā Regulas Nr. 1223/2004 juridiskais pamats*

38. Kā to atzīmēja gan Eiropas Parlaments, gan Padome, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Kopienu pasākuma juridiskā pamata izvēle ir balstāma uz objektīviem, tiesā kontrolējamiem faktoriem, kas tostarp ietver pasākuma mērķi un saturu [11].

39. Šajā gadījumā pamatjautājums ir šāds: vai Pievienošanās akta 57. pants var tikt izmantots, lai piešķirtu atkāpi — tādu kā Regula Nr. 1223/2004. Šajā sakarā ir jāizvērtē Pievienošanās akta 57. panta materiālā piemērošanas joma un piemērojamība laikā.

40. Pievienošanās akta 57. pants ir viens no Pievienošanās akta piektās daļas II sadaļā noteiktās sistēmas elementiem, kas paredz nosacījumus, kas regulē Kopienu aktu piemērojamību jaunajās dalībvalstīs. Pamatnoteikums: direktīvas un lēmumi EKL 249. panta izpratnē ir piemērojami jaunajām dalībvalstīm ar pievienošanās brīdi, un līdz šim datumam jābūt pieņemtiem vajadzīgajiem īstenošanas pasākumiem, ja vien Pievienošanās aktā vai tā pielikumos nav paredzēti citi termiņi (Pievienošanās akta 53. un 54. pants).

41. Tā kā pēc pievienošanās sarunu noslēguma un Pievienošanās akta teksta sagatavošanas pabeigšanas *acquis communautaire* turpina attīstīties, ir acīmredzami nepieciešama iespēja piešķirt pagaidu atkāpes no šādiem aktiem. Pievienošanās akta 55. pants šādu iespēju paredz. Tomēr tā nepārprotami attiecas tikai uz tiem Kopienu aktiem, kas pieņemti pirms Pievienošanās līguma parakstīšanas datuma. Jaunajai dalībvalstij ir formāli jālūdz saskaņā ar šo normu piešķiramās atkāpes, un tās tiek piešķirtas ar vienprātīgu Padomes lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma.

42. Pievienošanās akta 57. pants ir pamats, lai pielāgotu Kopienu aktus sakarā ar pievienošanos, ja vajadzīgie pielāgojumi netika paredzēti Pievienošanās aktā vai tā pielikumos. Šajā normā nav ietverts ierobežojums laikā, kas būtu līdzīgs Pievienošanās akta 55. pantā paredzētajam ierobežojumam: visi akti, kas pieņemti pirms pievienošanās, var tikt pielāgoti, pamatojoties uz šo normu. Pielāgojumus veic Padome, pieņemot lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu, pa-

11 — Skat. *inter alia* 1991. gada 11. jūnija spriedumu lietā C-300/89 Komisija/Padome (*Recueil*, I-2867. lpp., 10. punkts); 2002. gada 12. decembra spriedumu lietā C-281/01 Komisija/Padome (*Recueil*, I-12049. lpp., 33. punkts) un 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā C-178/03 Komisija/Eiropas Parlaments un Padome (Krājums, I-107. lpp., 41. punkts).

matojoties uz Komisijas priekšlikumu, vai arī Komisija viena pati atkarībā no tā, kas ir bijis pielāgojamā akta autors. Šajā sakarā "vajadzīgos dokumentus" izstrādā šīs iestādes (Pievienošanās akta 57. panta 2. punkts).

43. Pievienošanās akta 57. pantu lasot apvienojumā ar Pievienošanās akta 55. pantu, ir acīmredzams, ka abas normas kalpo dažādam mērķim laikposmā pirms jauno dalībvalstu oficiālās pievienošanās Eiropas Savienībai. Tas izriet gan no atšķirīgās terminoloģijas, gan procesuālajiem nosacījumiem, saskaņā ar kuriem tiek veikti pasākumi atbilstoši katrai no šīm normām.

44. Terminoloģiskās atšķirības galvenokārt attiecas uz jēdzieniem "pagaidu atkāpes" Pievienošanās akta 55. pantā un "pielāgojumi" (nepieciešami sakarā ar pievienošanos) Pievienošanās akta 57. pantā. Kā to atzīmējis Eiropas Parlaments un Komisija, būtiskā šo divu jēdzienu atšķirība ir šāda: "atkāpju" mērķis ir kādu *acquis communautaire* elementu uz laiku padarīt nepiemērojamu dalībvalstī, lai tai dotu pietiekamu laiku veikt nepieciešamos pasākumus, lai tā varētu pilnībā izpildīt savus Kopienu pienākumus, turpretī "pielāgojumiem" ir pretējs mērķis — padarīt *acquis communautaire* piemērojamu līdz ar pievienošanos. Citiem vārdiem runājot, atkāpes aizkavē konkrēta Kopienu akta piemērošanu jaunā dalībvalstī, savukārt pielāgojumi ir nepieciešami, lai Kopienu aktu varētu piemērot nekavējoties — līdz ar pievienošanos.

45. Savā spriedumā lietā *EHLASS* [12] Tiesa lēma par Pievienošanās akta 57. pantam ekvivalentas normas 1994. gada pievienošanās aktā materiālo piemērošanas jomu [13]. Runājot par 1994. gada pievienošanās akta 169. pantu, kas ir identisks Pievienošanās akta 57. pantam, Tiesa atzina, ka "vienīgais ar 169. pantu pamatotu pielāgojumu mērķis ir padarīt piemērojamus jaunajām dalībvalstīm tos Kopienu pasākumus, kas netika pielāgoti ar pašu Pievienošanās aktu. Tādējādi nekādi citi grozījumi nevar būt pamatoti ar šī akta 169. pantu" [14]. Tajā pašā spriedumā Tiesa atkārtoja, ka "169. pantu var izmantot par pamatu vienīgi to pielāgojumu veikšanai, kuru mērķis ir tikai padarīt attiecīgos pasākumus piemērojamus jaunajās dalībvalstīs; nekādi citi grozījumi nav pieļaujami" [15].

46. Šie apsvērumi pilnīgi noteikti nozīmē, ka uz "pielāgojumu" jēdzienu, kas sākumā šķiet

12 — Minēts 9. zemsvītras piezīmē.

13 — Akts par Norvēģijas Karalistes, Austrijas Republikas, Somijas Republikas un Zviedrijas Karalistes pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV C 241, 21. lpp.).

14 — Minēts 9. zemsvītras piezīmē, sprieduma 14. punkts.

15 — Sprieduma 19. punkts.

vispārīgāks, Pievienošanās akta 57. panta kontekstā nevar tikt attiecināti būtiski Kopienu aktu vai pasākumu grozījumi, kas atļauj izdarīt atkāpes no šiem aktiem. Līdz ar to šis jēdziens attiecas tikai uz neizbēgamiem Kopienu pasākuma pielāgojumiem, kuri ir nepieciešami drīzāk tehnisku — nevis politisku — apsvērumu dēļ. Tam, ka termins "pielāgojums" Pievienošanās aktā nav definēts un tādējādi neizslēdz atkāpes, kā to norādījusi Padome un Polijas valdība, nav nekādas nozīmes, jo šo abu jēdzienu nozīmes atšķirības skaidri izriet no Pievienošanās akta 55. un 57. panta.

47. Atšķirības atspoguļo procedūras, kas noteiktas pasākumu veikšanai saskaņā ar katru no šīm normām. Tā kā pagaidu atkāpes piešķiršana ir pielīdzināma atļaujai attiecīgā periodā neievērot konkrētus Kopienu tiesībās noteiktus pienākumus, kas vispirms ir attiecīgās topošās dalībvalsts interesēs, lēmums par atkāpes piešķiršanu ir politisks. Tas izskaidro, kāpēc Pievienošanās akta 55. pants paredz lēmumu pieņemšanu vienprātīgi un ka lēmums tiek pieņemts, pamatojoties uz attiecīgās jaunās dalībvalsts lūgumu. Turpretī Kopienu aktu pielāgojums, lai tos varētu pilnībā piemērot jaunajās dalībvalstīs ar pievienošanās datumu, tieši izriet no principa, ka jaunajai dalībvalstij līdz ar pievienošanos jāpieņem un jāpiemēro *acquis communautaire* pilnā apmērā. Šādi pielāgojumi pēc definīcijas nav politiski, tāpēc neatkarīgi no jaunās dalībvalsts lūguma tos var veikt Padome ar kvalificētu balsu vairākumu, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, vai arī Komisija viena pati attiecībā uz aktiem, kurus tā ir pieņēmusi.

48. Vēlos norādīt — ja pagaidu atkāpes būtu iespējams pamatot ar Pievienošanās akta 57. pantu, Pievienošanās akta 55. pantam nebūtu neatkarīga mērķa, ņemot vērā to, ka 57. pants attiecas arī uz aktiem, kas pieņemti laikposmā uzreiz pēc "cut-off" datuma. Tas pat nozīmētu, ka, ja atkāpi nevarēja piešķirt saskaņā ar Pievienošanās akta 55. pantu tāpēc, ka Padomē pietrūka vienprātības, to tomēr ar laiku pēc Pievienošanās līguma parakstīšanas datuma būtu iespējams piešķirt ar kvalificētu balsu vairākumu Padomē. Tā kā tas līdzinātos Pievienošanās aktā atkāpju piešķiršanai paredzēto procesuālo garantiju apiešanai, tas acīmredzami nevar būt bijis pievienošanās dokumentu autoru mērķis.

49. Tā kā apstrīdētā regula tika pieņemta pēc pievienošanās datuma (2004. gada 1. maija), rodas arī jautājums par 57. panta piemērojamību laikā. Proti, vai šo normu var izmantot par juridisko pamatu, lai pēc

pievienošanās datuma veiktu pirms pievienošanās pieņemtu Kopienu aktu pielāgojumus?

50. Šo jautājumu arī Tiesa izskatīja lietā *EHLASS*. Atkal runājot par 1994. gada pievienošanās akta 169. pantu, kas, kā iepriekš norādīts, ir identisks Pievienošanās akta 57. pantam, Tiesa atzīmēja, ka "saskaņā ar Pievienošanās līguma 2. panta 3. punktu Kopienu iestādes pirms pievienošanās "var" veikt konkrētus pasākumus, kas minēti *inter alia* Pievienošanās akta 169. pantā. Līdz ar to 2. panta 3. punkts nenosaka nekādu ierobežojumu 169. panta izmantošanai pēc Pievienošanās līguma spēkā stāšanās datuma, bet tikai atļauj to izmantot pirms šī datuma" [16].

51. Eiropas Parlamenta iebildumus, ka šāda interpretācija ļautu neierobežoti izmantot 169. pantu un ka šī norma paredz, ka pielāgojumi stājas spēkā ar pievienošanās datumu — tādējādi pēc tam pieņemtiem aktiem būtu atpakaļejošs spēks, Tiesa noraidīja. Attiecībā uz pirmo iebildumu tā atbildēja, ka apstrīdētais akts tika pieņemts "saprātīgā laikā" pēc Pievienošanās līguma stāšanās spēkā. Runājot par otro iebildumu, tā piekrita, ka apstrīdētajam aktam ir jāstājas spēkā ar pievienošanās datumu, norādot, ka netika izvirzīts arguments, ka tas pārkāptu tiesiskās drošības vai tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

52. Lai arī mani pilnībā nepārliecina tas, kā Tiesa ir atspēkojusi Eiropas Parlamenta argumentus šajā jautājumā, uzskatu, ka pats fakts, ka tiek akceptēta iespēja saskaņā ar Pievienošanās akta 57. pantu veiktiem pielāgojumiem piešķirt atpakaļejošu spēku, apstiprina atzinumu, ka šādu pielāgojumu piemērojamība noteikti ir jāierobežo un tie noteikti nevar būt būtiski grozījumi vai no Kopienu akta izrietošo pienākumu izpildes pagaidu apturēšana.

53. Ņemot vērā to, ka Slovēnijai piešķirto atkāpi nevar pamatot ne ar Pievienošanās akta 55. pantu, jo uz to neattiecas šī panta piemērošanas joma *ratione temporis*, ne ar Pievienošanās akta 57. pantu, jo uz to neattiecas šī panta piemērošanas joma *ratione materiae*, tas neizbēgami nozīmē, ka, ja nav nevienas citas *expressis verbis* normas, kas attiektos uz šo konkrēto situāciju, apstrīdētā regula bija jāpamato ar normu, kas bija Regulas Nr. 1228/2003 juridiskais pamats, t.i., EKL 95. pantu. Kā norādījusi Komisija, pēc Pievienošanās līguma parak-

16 — Minēts 9. zemsvītras piezīmē, sprieduma 18. punkts.

stīšanas informācijas apmaiņas un apspriešanās procedūra, kas minēta šo secinājumu 5. punktā, kalpoja par vajadzīgo pamatu, lai apmierinātu topošo dalībvalstu lūgumus ņemt vērā to intereses, sagatavojot jaunus Kopienu tiesību aktus. Šajā sakarā var piebilst, ka, ņemot vērā īpašās Slovēnijas intereses, kas ir tās lūguma piešķirt atkāpi pamatā, varēja atsaukties arī uz EKL 15. pantu kā papildu juridisko pamatu. Šis pants ļauj izdarīt pagaidu atkāpes no Kopienu aktiem, lai ņemtu vērā atšķirīgos dalībvalstu saimnieciskās attīstības līmeņus.

54. Iespējams, ir taisnība, kā to apgalvojusi Padome, ka apstrīdētās regulas pieņemšana saskaņā ar attiecīgajās EK līguma normās noteikto koplēmuma procedūru būtu bijusi visai apgrūtinoša. Saskaņā ar šo procedūru vajadzīgais Regulas Nr. 1228/2003 grozījums būtu veikts tikai daudz vēlāk, Slovēnijas elektroenerģijas nozarei pagarinot tiesiskās nenoteiktības periodu un paildzinot situāciju, kurā Slovēnija uz laiku neizpilda tās Kopienu tiesību pienākumus. Tomēr tas, ka parastās likumdošanas procedūras piemērošanai ir trūkumi, nevar būt par pamatojumu, lai vajadzīgo juridisko pamatu radītu, paplašināti interpretējot Pievienošanās akta 57. pantu.

55. Lai arī bija acīmredzami nepieciešama skaidri noteikta iespēja piešķirt pagaidu atkāpes no Kopienu aktiem, kas pieņemti pirms jauno dalībvalstu pievienošanās datuma, šādas normas neesamība radīja normatīvu trūkumu Pievienošanās akta pārejas vienošanās noteikumos, ko varētu labot, vienīgi izmantojot esošās Kopienu iestāžu likumdošanas pilnvaras. Šī normatīvā trūkuma esamību izceļ 2005. gada 25. aprīļa pievienošanās akts par tūlītēju Bulgārijas un Rumānijas pievienošanos Eiropas Savienībai [17]. Atšķirībā no situācijas ar 2003. gada pievienošanās aktu 2005. gada pievienošanās aktā ir ietverta norma, kas *expressis verbis* ļauj piešķirt pagaidu atkāpes attiecībā uz Kopienu aktiem, kas pieņemti laikposmā no "cut-off" datuma līdz pievienošanās datumam [18]. Manuprāt, šis pielāgojums visjaunākajā pievienošanās aktā tikai uzsver to, ka Pievienošanās akta 57. pants nevar tikt izmantots par pagaidu atkāpju piešķiršanas pamatu. Šajā sakarā svarīgi ir arī tas, ka tika pielāgota ne jau Pievienošanās akta 57. pantam ekvivalentas normas piemērošanas joma *ratione materiae*, lai atļautu piešķirt atkāpes, bet gan tika paplašināta Pievienošanās akta

17 — Minēts 8. zemsvītras piezīmē.

18 — 2005. gada pievienošanās akta 55. pants, kurš formulēts šādi: "Pēc Bulgārijas vai Rumānijas attiecīgi pamatota lūguma, kas iesniegts Komisijai ne vēlāk kā pievienošanās dienā, Padome pēc Komisijas priekšlikuma vai Komisija, ja sākotnējo aktu ir pieņēmusi Komisija, var veikt pasākumus, kas paredz pagaidu atkāpes no iestāžu aktiem, kas *pieņemti laikposmā no 2004. gada 1. oktobra līdz pievienošanās dienai*. Pasākumus pieņem saskaņā ar balsošanas noteikumiem, kas reglamentē tāda akta pieņemšanu, no kura tiek prasīta pagaidu atkāpe. Ja šīs atkāpes pieņem pēc pievienošanās, tās var piemērot no pievienošanās dienas" (izcēlums pievienots).

55. pantam ekvivalentas normas piemērošanas joma *ratione temporis*. Šādos apstākļos Padomes sniegtais skaidrojums (par šo pielāgojumu 2005. gada pievienošanās aktā attiecībā pret 2003. gada pievienošanās aktu), ka 2005. gada pievienošanās aktā tika radīts skaidri noteikts juridiskais pamats, jo nebija garantijas, ka Tiesa interpretēs Pievienošanās akta 57. pantu, pamatojoties uz Padomes ieteikumiem, ir maz ticams.

56. Padomes arguments, ka Kopienu likumdevējs nevar lemt par topošajām dalībvalstīm, kas vēl nav pilntiesīgas Eiropas Savienības dalībvalstis, tāpat ir jānoraida. Pievienošanās līguma 2. panta 3. punkts tieši paredz šo principu attiecībā uz normām, ar kurām tiek piešķirtas likumdošanas pilnvaras Pievienošanās aktā [19]. Ja Pievienošanās aktā nav noteikta skaidra kompetence, Kopienu likumdevējs nekādi netiek ierobežots gatavoties jaunu dalībvalstu pievienošanās brīdim, pieņemot tiesību aktus saskaņā ar EK līgumu pirms pievienošanās. Tas, ka topošās dalībvalstis tajā laikā vēl nav iesaistījušās likumdošanas procesā, neietekmē Kopienu likumdevēja kompetenci pieņemt šādus Kopienu aktus. Turklāt var prezumēt, ka, ja Kopienu likumdevējs, pieņemot tiesību aktus pirms pievienošanās, ņem vērā situāciju topošajā dalībvalstī, tā pamatā ir informācija, ko tas no šīm valstīm saņēmis informācijas apmaiņas un apspriešanās procedūras ietvaros. Jebkuras šādas normas mērķis būs atvieglot attiecīgās dalībvalsts pievienošanos, un to var uzskatīt par Kopienu iestāžu un topošo dalībvalstu lojālas sadarbības izpausmi laikposmā pirms pievienošanās. Vienīgais juridiskais nosacījums šādām normām ir tāds, ka tās stājas spēkā tikai tad, ja konkrētā dalībvalsts patiešām pievienojas Eiropas Savienībai.

57. Tā kā Pievienošanās akta 57. pants nevar būt par apstrīdētās regulas juridisko pamatu, jo tās piemērošanas jomā *ratione materiae* ietilpst tikai Kopienu aktu pielāgojumi, Padomes apgalvojumam, ka Pievienošanās akta 57. pants uzskatāms par *lex specialis* attiecībā pret EK līguma noteikumiem, vairs nav nozīmes, un tas sīkāk nav jāizskata.

58. Visbeidzot Padome un Polijas valdība atzīmē, ka agrākā likumdošanas praksē ir vairāki piemēri par pagaidu atkāpēm, kas tika pamatotas ar Pievienošanās akta 57. pantam

19 — Šis pants paredz: "Neskarot šā panta 2. punktu [stājas spēkā 2004. gada 1. maijā], Savienības iestādes var pirms pievienošanās paredzēt pasākumus, kas minēti Pievienošanās akta [..] 55. līdz 57. pantā [..]. Šie pasākumi stājas spēkā, vienīgi stājoties spēkā šim Līgumam, un to spēkā stāšanās diena ir šā Līguma spēkā stāšanās diena."

ekvivalentām normām agrākos pievienošanās aktos [20]. Nepārprotami tas, ka pagātnē šī norma tikusi izmantota šim mērķim, *per se* nenozīmē, ka šī prakse bijusi likumīga. Tā kā konkrēto Kopienu aktu spēkā esamība Tiesā acīmredzami nav tikusi apstrīdēta, šī prakse vēl nav bijusi pakļauta tiesas kontrolei un līdz ar to nav arī to sankcionējošas judikatūras. Katrā ziņā kopš 1997. gada 2. oktobra — Tiesas vienprātīga atzinuma spriedumā lietā *EHLASS* — jābūt pietiekami skaidram faktam, ka tādas normas kā Pievienošanās akta 57. pants nevar tikt izmantotas, lai izdarītu Kopienu aktu grozījumus [21], un ka prakse piešķirt atkāpes saskaņā ar šo normu ir juridiski bīstama.

59. Tādējādi secinu, ka, tā kā Pievienošanās akta 57. pants nav piemērots Regulas Nr. 1223/2004 juridiskais pamats, regula tika pieņemta, pārkāpjot būtiskus procesuālus noteikumus EKL 230. panta izpratnē, un tāpēc ir jāatceļ.

20 — Skat., piemēram, Padomes 1994. gada 19. decembra Direktīvu 94/72/EK, ar ko groza Direktīvu 91/439/EEK par vadītāju apliecībām (OV L 337, 86. lpp.).

21 — Minēts 9. zemsvītras piezīmē, sprieduma 14. punkts.

B — *Otrais prettiesiskuma pamats: nepietiekams pamatojums*

60. Tā kā pirmais prettiesiskuma pamats, manuprāt, ir pamatots, otrais Eiropas Parlamenta izvirzītais pamats nav jāizskata.

C — *Regulas Nr. 1223/2004 seku saglabāšana*

61. Padome ir izteikusi šādu lūgumu: ja Tiesa nolemj atcelt apstrīdēto regulu, būtu jāsaglabā tās sekas, kā paredzēts EKL 231. panta otrajā daļā. Eiropas Parlaments norāda, ka tā prasība attiecas vienīgi uz apstrīdētās regulas juridisko pamatu, nevis tās saturu.

62. Tā kā prasītājs Regulas Nr. 1223/2004 būtību neapstrīd un regulas atcelšana *per se*, kā norādījusi Padome, Igaunijas un Polijas valdības un Komisija, Slovēnijas elektroenerģijas nozarē radīs lielas nenoteiktības situāciju, ir pietiekams iemesls piekrist Padomes lūgumam saglabāt Regulas Nr. 1223/2004 sekas.

VII — Secinājumi

63. Pamatojoties uz iepriekšējiem apsvērumiem, iesaku:

— atcelt Padomes 2004. gada 28. jūnija Regulu (EK) Nr. 1223/2004, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1228/2003 attiecībā uz dienu, no kuras Slovēnijai piemēro konkrētus noteikumus;

— saglabāt atceltās regulas sekas;

— piespriest Eiropas Savienības Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;

— piespriest Igaunijas Republikai, Polijas Republikai un Eiropas Kopienu Komisijai segt savus tiesāšanās izdevumus pašām.